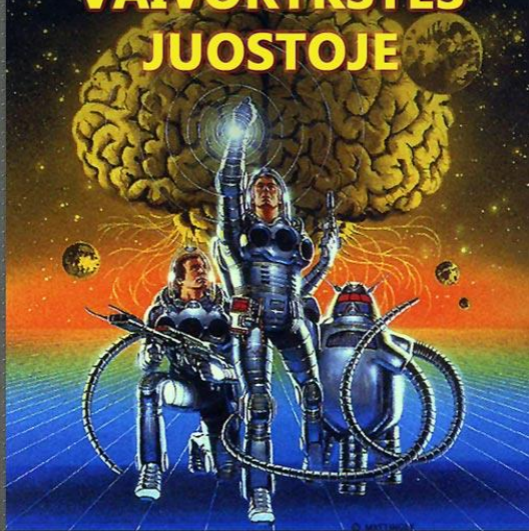

Kvintarų maratonas: #1

Jack L. Chalker

**DEMONAI
VAIVORYKŠTĖS
JUOSTOJE**

Knygute.lt

Jack L. Chalker

**DEMONAI
VAIVORYKŠTĖS
JUOSTOJE**

Pirmoji
"*Kvintarų maratono*"
trilogijos knyga

Jack L. Chalker
THE DEMONS AT
RAINBOW BRIDGE

Trys galingos imperijos, pasidalinusios Galaktiką, beveik neturi nieko bendro, išskyrus keistą įvairiuose pasauliuose pasikartojančią legendą apie žiauriuosius demonus, kadaise valdžiusius Visatą. Ir štai didžiausias visų laikų atradimas - du demonai, įkalinti gintaro luituose, - sukrečia tarpžvaigždinės civilizacijos kasdienybę...

Iš anglų kalbos vertė
GEDIMINAS URBONAITIS

Copyright © by Jack L. Chalker, 1989
NewYork, Ace, 1998

Cover art Copyright © by David Mattingly, 1996
Vertimas į lietuvių kalbą:

© leidykla "Eridanas", 1998
© leidykla Knygute.lt, 2017

¶ Klifui Saimekui,
puoselėjusiam šį sumanymą, padėjusiam
jį subrandinti, bet taip ir nesulaukusiam
įgyvendinimo.

VERTĖJO PASTABA

Įvairūs "Kvintarų maratono" trilogijos personažai bendrauja ne tik žodžiu, bet ir telepatinėmis mintimis, perduodamomis iš smegenų į smegenis. Siekdamas supaprastinti šios įvairovės perteikimą, autorius pasinaudojo skirtingais šriftais ir netradiciniai skyrybos ženklais.

Lietuviškame vertime telepatinė kalba spausdinama tamsesniu šriftu ir išskiriama kabutėmis, pavyzdžiui:

"Žiūrėk iš kairės!",

skirtingai nuo įprastos tiesioginės kalbos:

- Atsargiai, iš kairės!,

o vidinis monologas - kursyvu be papildomų skyrybos ženklų, kaip šiame pavyzdyje:

Reikia pasisaugoti.

G.U.

...Dar Džordžas Smitas, susidūręs su šia problema, nutarė, jog lengviausia bus ją išspręsti, pasinaudojus šriftais ir skyryba taip, kad skaitytojas išsyk suprastų, kur kalbama garsiai, o kur - mintimis. Dažnai stebiuosi, kodėl niekas iki šiol neperėmė šios praktikos. "Kvintarų maratoniui" ji tikrai tinka. ...Galbūt iš pradžių tai pasirodys kiek neįprasta, tačiau, persipynus įvairiems dialogams, manau, įsitikinsite, jog suprasti labai paprasta.

Jack L. Chalker

DU DEMONAI GINTARO LUITUOSE

Įveikęs žvaigždžių okeaną, laivas iš daugybės pakibo virš apačioje išsidriekusio melsvai žalio rojaus, kaip visada ieškodamas jame pasislėpusios gyvatės.

Stebima planeta kartu su savo saulės sistema pateko į žvaigždėlapių sritį, Sektoriaus kartografų spalvingai pramintą Vaivorykštės Juosta, nors pavadinimo kilmė buvo visai proziška: žodžių pirmosios raidės atitiko x ir y koordinacių atžymas tarpžvaigždiniu komerciniu žargonu. Simbolių keitimas žodžiais neturėjo jokios gilesnės reikšmės ir niekas nebylojo, jog šis atsitiktinis junginys galėtų tapti pranašišku.

Devynias dienas nedidelis arbaletu pavidalo žvalgybinis laivas kabojo aukštai virš planetos, kol jo mažičiai satelitai tarsi milžiniškos paukštės padėti kiaušiniai visomis kryptimis brėžė orbitas, tyrinėdami kiekvieną paviršiaus kvadratinį milimetrą, fotografuodami ir žymėdami. Kiek kitokie kiaušiniai buvo pasiūsti iš pradžių į atmosferą, paimti pavyzdžių ir atlikti bandymų, o paskui - atsargiai į iš anksto pa-

rinktas vietas ant žemės ir vandens paviršiaus, net į okeano gelmes, kuris, taip bent atrodė žvelgiant iš tolo, užėmė didžiąją planetos dalį. Visi šie zondai nenutrūkstamu srautu siuntė duomenis į motininį laivą, o jau čia kompiuteriai kaupė, tikrino, rūšiavo, lygino ir vertino informacijos jūrą, plaukiančią iš savo vaikų.

Žinoma, visas šis procesas galėjo vykti automatiškai, tačiau tikrai protingi padarai iš daugelio metų patirties žinojo, kad, ėmęs programuoti kompiuterį visiems kraštutiniams atvejams, būtinai ką nors pamirši. Be to, laivai, turintys dirbtinį intelektą ir sugebantys vertinti, niekada nepasižymėjo iškart abiem instinktais - estetiniu ir prekeivio - kurie tik kartu sudėjus įgalindavo atskirti išmatuotą vertę nuo komercinės. Laivas galėjo pats viską atlikti, bet jis nepajėgė apsieiti be kitokios prigimties padaro nuomonės.

Gyvieji vertintojai, lydintys greitus žvalgybinius laivus į šias baltas žvaigždėlapių dėmes, išsiskiriančias tik spalvingomis koordinatėmis, priklausė pačioms įvairiausioms padermėms. Jie galėjo būti padengti plunksnomis arba žvynais, turėti pirštus arba čiuptuvus, būti išsiritę iš kiaušinio arba užauginti kokone, vyriškos, moteriškos, visiškai jokios lyties arba visų trijų

iškart. Dažniausiai jie kvėpavo deguonimi, bet kai kurie kur kas geriau jautėsi apsupti vandens arba metano, ar dar bent pustuzinio kitų substancijų. Tačiau nežiūrint formos, rasės ar gimimo ypatybių visus juos jungė viena prigimtis, kurią apibrėžė žodis "žvalgas" ir būdinga mąstysena.

Niekas neginčijo, jog visi žvalgai kuoktelėję. Ginčų objektu vis dar liko klausimas ar šis darbas varė juos iš proto, ar jie tapo žvalgais, nes jau prieš tai buvo išprotėję. Bet kurios civilizacijos praeityje, nesvarbu kokie kiti požymiai ją išskirtų, nesimatė didelio šios veislės atstovų pertekliaus. Tai būdavo keliautojai atradėjai, laukinių pakraščių tyrinėtojai, pavieniui naršantys žemėlapių baltąsias dėmes. Psichologai įtarė, jog menkiausias faktorius nuo paprasčiausios genetinės inžinerijos iki tiesiog per aukšto civilizacijos lygio gali visai juos išnaikinti. Ir iš tiesų tarp žvalgų jau kuris laikas dominavo vos kelios rasės, tačiau kad ir kaip būtų, vos tik kokiame žvaigždėlapyje atsirasdavo neištyrinėta erdvė, tuoj prisistatydavo žvalgas.

Tas, kuris atkeliavo į Vaivorykštės Juostą, buvo vardu Caimakas, dvikojis Antrosios klasės pavidalo padaras, turintis dvi rankas ir

stambų kūną. Jo gumbuota, marga perpuvusių sрутų spalvos oda buvo tokia stora, jog ne kiekviena kulka ją įveiktų, o trikampio formos galva nuolat siūbavo tarsi užmauta ant spyruoklės, o ne ant ilgo nariuoto kaklo. Jo protėviai iki sintezės amžiaus mito milžiniškų vabzdžių syvais, pramušdami skylę jų šarve ir siurbdami, kol padaras dar gyvas. Savąją rasę jis vadino *zaimantais*. Suprantama, išvertus šis pavadinimas iš esmės reiškė “žmogų”, kaip ir dauguma egzotiškų žodžių, kuriais save įvardino protingos gyvybės formos. Rasių ir planetų pavadinimus tarpžvaigždinė kalba paprastai skolinosi iš vietinių. Priešingu atveju nebūtų išvengta bent kelių šimtų “žmonių” padermių, kurios visas kitas rases laiko “nežmonėmis”, o gimtąją planetą vadina “Žeme”.

Trikampė galva, linksėdama ir svyruodama į šalis kaip iš dėžutės iššokęs žaisliukas, stebėjo ekranuose informacijos suvestines. Kol kas duomenys atrodė neblogai. Tiesą sakant, jie buvo net *perdaug* geri. Planetos, tinkamos gyvybei anglies pagrindu, su deguonies-azoto mišiniu vos puse procento nukrypusiu nuo optimalaus, su puikiu drėgmės balansu pasitaisydavo ištis retai. Paprastai tekdavo imti tai, kas duota, ir siųsti apgyvendinimo būrį, kad

pertvarkytų pasaulį į daugmaž pakenčiamą. Dar dažniau atradus tokią planetą, ji jau būdavo užimta kokios aukštesnės gyvybės formos, vadinančios ją savo namais.

Čia buvo visai kitaip. Apačioje driekėsi neaprepiamos girios, neįžengiamos džiunglės, aukštos kalnų grandinės; vulkaninis aktyvumas gal šiek tiek per didelis, kad galėtum pavadinti pasaulį visiškai tobulu. Tačiau kol kas zondai neaptiko jokių vietinės rasės kūrybinės veiklos požymių. Tiesa, pirminių formų čia nestigo. Buvo ir vabzdžiagyvių ekologinę nišą užimančių sutvėrimų, ir gan aukšto biologinio išsivystymo žolėdžių, ir - neišvengiamai - juos medžiojančių, kaimenes retinančių plėšrūnų. Vandenyne taip pat gyveno įvairūs keisti padarai. Tačiau niekas neliudijo, kad čia kada nors būtų evoliucionavę kas nors brandesnio.

Žinoma, Caimakas puikiai suprato, kad niekada negali būti šimtu procentų tikras, nors praleistum planetoje ištisą mėnesį. Protinga gyvybė pasireikšdavo keisčiausiais būdais ir toli gražu ne visada prisilaikė įprastų normų. Ne vieną kartą ir jis, ir daugelis kitų žvalgų įvertino pasaulį, kaip "tinkamą apgyvendinti", o vėliau atvykusį apgyvendinimo būrį užklupdavo žiaurūs netikėtumai. Ką gi, toks jau jų

darbas, už tai apgyvendintojams ir mokėjo algą.

Caimako pareiga buvo įvertinti tai, kas aki-vaizdu: biosferos sandarą, geologinės evoliucijos požymius, dominuojančias gyvybės formas ir panašius dalykus. Jeigu šioje planetoje ir gyveno kokie tikrai protingi sutvėrimai, jie negalėjo priklausyti jokiai įprastai rūšiai.

- Radome anomaliją, - pranešė jam laivo kompiuteris. - Keletą kartų pravedžiau zondą, tiesiog kad įsitikinčiau, paskui tiksliai nustatęs nusiunčiau didžiausios skiriamosios galios fotokamerą. Objektas guli rytinėje mažesniojo šiaurės pusrutulio kontinento pakrantėje. Aiškiai dirbtinės kilmės.

- Tik vienas?

- Taip. Vienintelė struktūra visoje planetoje.

Tai jau buvo blogai. Tiesą sakant, blogiau negu rėkiančių čiabuvių gauja - juk su primityviais gyventojais visuomet galima kaip nors susitvarkyti, tuo tarpu vienintelė struktūra ko gero reiškia, jog kažkas kitas jau anksčiau atrado planetą.

- Kilmė?

- Nežinoma. Tai yra, rastos struktūros prigimties nepaaiškina joks Biržai, Mikoliui ar Mizlap-

lanui pažįstamas darinys ar procesas. Tiesą sakant, delsiau apie ją pranešti, nes gaunami duomenys lyg ir liudijo apie mano paties įrengimų gedimus.

- Perduok geriausias nuotraukas į ekranus, - nurodė žvalgas.

Ekranai mirkstelėjo ir juose pasirodė iš įvairių pusių nufotografuoto objekto trimačiai vaizdai. Caimakas akimirksniu suprato laivo problemą - artefakto išvaizda iš tiesų nepriminė nieko kada nors matyto. Po teisybei, penki pateikti vaizdai net nebuvo panašūs vienas į kitą.

- Ar tai kartais ne skirtingi objektai? Visos nuotraukos - tos pačios struktūros projekcijos?

- Viena struktūra ir tos pačios koordinatės. Dabar matote, kodėl įtariau gedimą. Patikrinau visus žinomus ekranavimo būdus, bet nieko panašaus žinynuose nėra. Kiek galiu spręsti, niekas nefiltravo ir neiškraipė šių nuotraukų. Bent medžiaga ir pagrindiniai matmenys išlieka nepakitę.

Pirmoji nuotrauka vaizdavo daiktą, labiausiai primenantį milžinišką gal keturiasdešimties metrų ilgio gintaro spalvos pusiau skaidraus kvarco kristalą gerai matomomis briaunomis. Tolimasis galas aiškiai buvo užapvalintas, o

artimasis baigėsi daugiabriauniu smailėjančiu iki aštrios viršūnės kūgiu. Antroje nuotraukoje - kažkas labai panašaus dydžio ir spalvos, tačiau dabar daiktas atrodė įgaubtas, tarsi kūgio viršūnė būtų nukreipta į vidų. Trečioji projekcija kiek priminė pirmąją, bet briaunos nebeatitiko, lyg nelemtas radinys būtų kažkoku būdu *pasisukęs*. Ketvirtame ekrane nesimatė jokios kūgio viršūnės - jos vietoje žiojėjo tuštuma, siekianti gal iki objekto vidurio. Pagaliau penktoji nuotrauka buvo labiausiai trikdanti. Joje objektas aiškiai pasidalino į ketvirčius, ir šie pasislinko vienas kito atžvilgiu taip, kad jų briaunos nebesutapo.

- Ką gi, kažkur turi slypėti iškraipymų priežastis, - tarė zaimantas. - Arba tas daiktas gyvas ir spardosi. Sandara?

- Visų analizių duomenys neapibrėžti, - pranešė kompiuteris. - Galiu pasakyti tik tiek, kad jis kietas, turėtų pasižymėti kai kuriomis stiklo arba stiklo pluošto savybėmis, neskaidrus. Be to, daugiau tokios medžiagos planetoje neaptikome nei dirbtiniu, nei natūraliu pavidalu. Užfiksavau nedidelio energijos spinduliavimo požymius, bet nieko tikro. Galima sakyti, objektas visiškai uždaras bet kokiems distancinio tyrimo prietaisams. Jis neskleidžia jokių signa-

lą, taigi negali būti švyturiu, o jeigu tai nukri-
tęs nežinomos civilizacijos erdvėlaivis, tuomet
jis nesiunčia jokių pranešimų, kuriuos galėčiau
užfiksuoti bent kaip pagalbos šauksmą. Nors
bet kuriuo atveju nepajėgčiau įsivaizduoti, kad
tokia struktūra galėjo atskristi ar būti atgaben-
ta čia kokia nors žinoma transporto priemone
arba varikliu.

- Gyvybės paieška?

- Neradau jokių organizmų, kurie skirtųsi nuo
būdingų visai planetai. Jeigu tai kienu nors
namai, vadinasi, šeiminkai arba iš esmės
skiriasi nuo žinomų gyvybės formų, arba labai
gerai pasislėpė to daikto viduje.

- Kitaip tariant, - sumurmėjo žvalgas, - tu,
pažangiausias ir labiausiai informacijos pri-
kimštas prietaisas, kokį tik gali sukurti šiuolai-
kinė technologija, užprogramuotas atsakyti į
bet kokį klausimą, pritaikyti bet kokią žinomą
teoriją su visomis išvadomis, ir visa tai tokiu
mąstymo greičiu, jog aš net negaliu įsivaiz-
duoti - tu man sakai, kad mano spėjimas toks
pat geras, kaip tavo. Taip?

- Galbūt geresnis, negu mano, - atsakė lai-
vas. - Aš juk nė iš tolo neprilygstu jums suge-
bėjimu fantazuoti....